

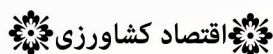

اقتصاد کشاورزی

(مطابق با سرفصل جدید رشته اقتصاد)

دکتر امیدعلی عادل، زهرا سبزیپور

سرشناسه	: عادل، امید علی، ۱۳۶۰
عنوان و نام پدیدآور	: اقتصاد کشاورزی / امیدعلی عادل، زهرا سبزپور
مشخصات نشر	: تهران: کتاب اطهر، ۱۳۹۸
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۸۹۴۴-۵۴-۶
وضعیت فهرست نویسی	: فپا
موضوع:	: کشاورزی - جنبه های اقتصادی
موضوع	: Agriculture --- Economic aspects
رده کنگره	: HD۱۴۱۵
رده دیویی	: ۳۳۸/۱۰۷۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۷۰۷۳۹۴

کتاب اطهر

نویسنده : امیدعلی عادل، زهرا سبزپور
عنوان کتاب : اقتصاد کشاورزی
ناظر فنی : محمدحسین اطهر
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۸۹۴۴-۵۴-۶
نوبت چاپ : ۱۳۹۸ / اول
شمارگان : ۱۰۰۰
قیمت : ۳۰۰۰۰ تومان

دفتر انتشارات: تهران - خیابان آزادی - روبروی وزارت کار - کوچه مسجد امام علی (ع) پلاک ۲۱/۱
تلفن: ۰۹۳۰۰۳۲۰۲۱ - ۶۶۸۵۸۹۳۸

وبسایت: www.atharbook.ir
ایمیل: atharbook@elenoon.ir
سایت فروش: <http://atharshop.ir>
سایت آزمون: <http://atharazmoon.ir>

وبسایت:
ایمیل:
سایت فروش:
سایت آزمون:

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه.....	۱۳
فصل ۱: کلیات.....	۱۷
۱-۱- مقدمه.....	۱۷
۱-۲- پیشینه کشاورزی در ایران.....	۱۷
۱-۳- فرآیندهای شکل گیری علم کشاورزی.....	۲۳
۱-۴- اهمیت کشاورزی در گستره تاریخ.....	۲۵
فصل ۲: پایداری و ترویج فعالیت های کشاورزی.....	۲۹
۲-۱- مقدمه.....	۲۹
۲-۲- نقش ترویج کشاورزی در ارتقاء اخلاق زیست محیطی کشاورزان.....	۳۰
۲-۳- پایداری فعالیت های کشاورزی در ایران.....	۳۷
فصل ۳: اقتصاد تولید.....	۴۷

۴۷	۱-۳- مقدمه.....
۴۸	۲-۳- فرآیند تولید.....
۴۸	۱-۲-۳- عامل تولید.....
۴۸	۱-۲-۳-۱- نهاده ثابت.....
۴۹	۲-۲-۳-۱- نهاده متغیر.....
۴۹	۲-۲-۳- دوره زمانی تولید.....
۴۹	۳-۳- تابع تولید.....
۵۱	الف- تابع تولید کاپ-داگلاس.....
۵۲	ب- تابع تولید C.E.S.....
۵۴	ج- تابع تولید متعالی.....
۵۴	د- تابع تولید با اثرات تقاطعی.....
۵۴	و- تابع تولید ترانس لوگ.....
۵۵	۱۱-۳-.....
۵۵	۴-۳- نظریه رفتار تولید کننده در کوتاه مدت.....

۳-۴-۱-	تابع تولید یک متغیره.....	۵۶
۳-۴-۲-	تحلیل هندسی تولید کل، تولید متوسط و تولید نهایی.....	۵۸
۳-۴-۳-	نواحی تولید.....	۵۹
۳-۵-	نظریه رفتار تولید کننده در بلندمدت.....	۶۴
۳-۵-۱-	نظریه منحنی همسان تولید.....	۶۵
۳-۵-۲-	نرخ نهایی جانشینی فنی (MRTSL, K).....	۶۷
۳-۵-۳-	ناحیهی اقتصادی تولید در حالت تابع دو متغیره.....	۶۹
۳-۵-۴-	خط هزینه همسان.....	۷۲
۳-۵-۵-	عوامل مؤثر بر خط هزینه همسان.....	۷۵
۳-۵-۶-	تعادل تولید کننده.....	۷۸
۳-۵-۷-	مسیر توسعه بنگاه.....	۸۲
	فصل ۴: عرضه و تقاضا.....	۸۷
۴-۱-	مقدمه.....	۸۷
۴-۲-	عوامل مؤثر بر عرضه.....	۸۷
۴-۳-	بررسی عرضه محصولات کشاورزی و تأثیر آن در الگوی مصرف.....	۸۸

۴-۴- عوامل تعیین کننده تقاضا	۹۰
۴-۵- کاهش رشد تقاضای جهان به محصولات کشاورزی طی دهه آینده ..	۹۱
۴-۵-۱- دلایل کاهش رشد تقاضای بخش کشاورزی در سال‌های آتی ..	۹۱
۴-۵-۲- وضعیت مصرف اقلام منتخب بخش کشاورزی	۹۶
۴-۵-۳- وضعیت تولید اقلام منتخب بخش کشاورزی	۹۸
فصل ۵: قیمت گذاری محصولات کشاورزی	۱۰۵
۵-۱- مقدمه	۱۰۵
۵-۲- قیمت و راه‌های جلوگیری از نوسانات قیمت محصولات کشاورزی ..	۱۰۶
۵-۳- راه‌های دخالت دولت در بازار محصولات کشاورزی	۱۰۹
۵-۴- قضیه تار عنکبوتی	۱۱۲
فصل ۶: بازاریابی محصولات کشاورزی	۱۱۹
۶-۱- مقدمه	۱۱۹
۶-۲- تاریخچه بازاریابی و بازاریابی محصولات کشاورزی	۱۲۰
۶-۳- بازاریابی	۱۲۱

۱۲۲.....	۶-۳-۱- ویژگی های بازاریابی محصولات کشاورزی
۱۲۴.....	۶-۴- بازاریابی داخلی محصولات کشاورزی
۱۲۵.....	۶-۵- ضرورت وجود نظام بازاریابی محصولات کشاورزی
۱۲۶.....	۶-۶- موانع عمده بازاریابی
۱۲۷.....	۶-۷- سیاست های دولت برای بازاریابی محصولات کشاورزی
۱۲۸.....	۶-۸- بازار بین المللی
۱۳۳.....	فصل ۷: بودجه بندی و برنامه ریزی خطی
۱۳۳.....	۷-۱- مقدمه
۱۳۴.....	۷-۲- برنامه ریزی خطی
۱۳۷.....	۷-۳- روش های حل مسائل برنامه ریزی خطی
۱۳۸.....	۷-۳-۱- روش ترسیمی برنامه ریزی خطی
۱۴۳.....	۷-۳-۲- روش سیمپلکس
۱۴۵.....	۷-۳-۱- حل مسئله

۴-۷- برنامه‌ریزی خطی و کاربرد آن در مدیریت مزرعه.....	۱۴۸
فصل ۸: نظام‌های بهره‌برداری کشاورزی.....	۱۵۵
۸-۱- مقدمه.....	۱۵۵
۸-۲- شیوه‌های تولید سنتی.....	۱۵۷
الف) نظام بهره‌برداری مبتنی بر مالکیت زارع بر زمین.....	۱۵۷
ب) نظام مالک و زارع.....	۱۵۷
ج) نظام مزارع وسیع بزرگ مالکی.....	۱۵۸
د) نظام تعاونی.....	۱۵۸
ه) نظام اشتراکی.....	۱۵۹
و) نظام دولتی.....	۱۵۹
۸-۳- شیوه‌های تولید مدرن.....	۱۵۹
فصل ۹: تأثیر تکنولوژی و کاربرد آن در کشاورزی.....	۱۶۷
۹-۱- مقدمه.....	۱۶۷
۹-۲- ضرورت استفاده از تکنولوژی.....	۱۶۸

۳-۹- تأثیر تکنولوژی بر رشد بهره‌وری بخش کشاورزی.....	۱۶۹
۳-۹-۱- شاخص مالم کوئست.....	۱۷۰
۴-۹- تکنولوژی مناسب.....	۱۷۲
فصل ۱۰: فناوری‌های تولید ارگانیک.....	۱۷۷
۱-۱۰- مقدمه.....	۱۷۷
۲-۱۰- فناوری تولید ارگانیک.....	۱۷۸
۳-۱۰- موانع و مشکلات کشاورزی ارگانیک.....	۱۷۸
الف- مسائل زیرساختی.....	۱۷۹
ب- مسائل اقتصادی.....	۱۷۹
ج- ضعف اطلاعات و دانش کشاورزان.....	۱۷۹
د- مسائل فنی و مدیریتی.....	۱۷۹
و- مسائل حمایتی.....	۱۸۰
ه- موانع انگیزشی و نگرشی.....	۱۸۰
۴-۱۰- اهداف کشاورزی ارگانیک.....	۱۸۱
۵-۱۰- فواید کشاورزی ارگانیک.....	۱۸۳

۱۰-۶- پیشنهادات	۱۸۴
۱۰-۷- نتیجه گیری	۱۸۵
فصل ۱۱: ساختارها و رفتارها	۱۸۹
۱۱-۱- مقدمه	۱۸۹
۱۱-۲- ساختارها و رفتارهای کشاورزی سنتی و پیشرفته	۱۸۹
۱۱-۳- بررسی راهکارهای توسعه مکانیزاسیون کشاورزی	۱۹۳
۱۱-۳-۱- دلایل عدم توسعه مکانیزاسیون کشاورزی در ایران	۱۹۴
۱۱-۳-۲- آینده مکانیزاسیون	۱۹۵
۱۱-۳-۳- بهینه‌شدن برنامه توسعه مکانیزاسیون	۱۹۶
فصل ۱۲: بخش کشاورزی، وظایف و رسالت آن	۱۹۹
۱۲-۱- مقدمه	۱۹۹
۱۲-۲- سهم بخش کشاورزی در اقتصاد	۲۰۰
۱۲-۳- وظایف و رسالت بخش کشاورزی	۲۰۱
الف- تأمین غذا و امنیت غذایی برای جمعیت رو به رشد	۲۰۱

ب- تأمین ارز خارجی برای وارد کردن کالاهای سرمایه‌ای	۲۰۱
ج- حفظ و بهبود محیط زیست مناسب برای زندگی	۲۰۱
۱۲-۴- اهمیت بخش کشاورزی در حفظ تعادل اقتصادی - اجتماعی	۲۰۲
۱۲-۵- نقش و جایگاه بخش کشاورزی	۲۰۵
۱۲-۶- بررسی اثر نااطمینانی تورم بر سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی	۲۰۸
فصل ۱۳: مروری بر تجارت و رویکردهای بخش کشاورزی	۲۱۵
۱۳-۱- مقدمه	۲۱۵
۱۳-۲- کشاورزی ایران	۲۱۵
۱۳-۳- اهمیت نهادها و سازمان‌های غیردولتی متولی در کشاورزی ایران	۲۱۷
۱۳-۴- چالش‌های اساسی در توسعه پایدار کشاورزی ایران	۲۱۸
الف- ابعاد اجتماعی	۲۲۰
ب- ابعاد اقتصادی	۲۲۱
منابع	۲۲۳
الف- منابع فارسی	۲۲۳

ب- منابع لاتین..... ۲۳۱

واژه نامه انگلیسی-فارسی..... ۲۳۳

پیوست..... ۲۳۷

مقدمه

بخش کشاورزی در بسیاری از کشورهای در حال توسعه بخش غالب اقتصاد ملی است. لذا رشد و توسعه اقتصادی این کشورها ارتباط نزدیکی با توسعه کلی بخش کشاورزی دارد. به بیانی دیگر توسعه کشاورزی در چهارچوب توسعه ملی یک کشور مورد بحث قرار می گیرد و به عنوان یک بخش اقتصادی مهم، نقش حیاتی در توسعه ملی ایفا می نماید. ایران یکی از کشورهایی است که در زمینه کشاورزی دارای تاریخ طولانی می باشد. اقلیم های متنوع آب و هوایی، قابلیت تولید طیف وسیعی از محصولات زراعی و باغی اعم از گرمسیری و سردسیری و منطقه معتدل، محصولات دام و طیور، منابع طبیعی تجدیدشونده مثل جنگل ها، وجود منابع غنی آبریزان در آب های شمال و جنوب، برخورداری از نیروی انسانی در زمینه تولید بسیاری از محصولات کشاورزی و ... از جمله دلایل پیشرفت این صنعت در ایران بوده است.

بخش کشاورزی با ایجاد صنایع بالادستی وابسته به خود مانند؛ صنایع تولید ماشین آلات کشاورزی، صنایع تولید تجهیزات آبیاری نوین، صنایع تولید کود شیمیایی و سموم دفع آفات نباتی و امثال آن یا صنایع پایین دستی مانند؛ صنعت تولید پارچه و پوشاک، صنعت تولید کاغذ و ... سهم مهمی در ایجاد اشتغال و نیز تولید ثروت ملی بر عهده دارد. این موضوع به قدری

حائز اهمیت است که بسیاری از صاحب نظران بخش اقتصادی و دفاعی، عرصه کشاورزی را یکی از مهمترین مؤلفه‌های ایجاد و حفظ استقلال و امنیت پایدار و با ثبات برای کشورها تلقی نموده و عاملی مهم و تأثیرگذار در معادلات بین‌المللی به حساب می‌آورند.

روند ارائه مطالب در کتاب به این صورت است که فصل اول به بیان تاریخچه کشاورزی و فرآیندهای شکل‌گیری علم کشاورزی اختصاص یافته است؛ فصل دوم به مباحث مربوط به پایداری و ترویج فعالیت‌های کشاورزی پرداخته است؛ در فصل سوم اقتصاد تولید مد نظر می‌باشد. فصل چهارم نیز عرضه و تقاضا را بررسی کرده است. مباحث فصل پنجم و ششم نحوه قیمت‌گذاری محصولات کشاورزی و بازار آن‌ها را بیان کرده است. همچنین در فصل هفتم که یکی از فصول بسیار مهم کتاب است، بودجه بندی و برنامه‌ریزی خطی به طور کامل مورد بررسی قرار گرفته است. در فصل هشتم نظام‌های بهره‌برداری کشاورزی مطرح می‌شوند. فصل نهم با عنوان "تأثیر تکنولوژی و کاربرد آن در کشاورزی" اهمیت و نقش تکنولوژی را بررسی می‌کند. فصل دهم به فناوری‌های تولید ارگانیک پرداخته است و در فصل یازدهم، ساختارها و رفتارهای کشاورزی سنتی و پیشرفته مطرح شده است. در دو فصل پایانی عمده مباحث به وضعیت کشاورزی در ایران و سهمی که در اقتصاد ملی دارد، اختصاص دارند.

دکتر امیدعلی عادل‌ی‌استادیار دانشگاه قم

زهرا سبزوهر کارشناسی ارشد بانکداری اسلامی دانشگاه قم